

Konferences „Latviešu tautas mksla – situācija, problēmas, risinājumi” norise

2009.gada 22.oktobr

Konferences piedalās: 130 dalībnieki no visas Latvijas – biedrības „Latviešu tautas mkslas savienība” (turpmāk tekstā – LTMS) biedri un nozares attīstības intereso organizāciju un institūciju pārstāvji. Konferences pārstāvētas Tautas lietišķās mkslas studijas, Latvijas UNESCO pārstāvētā, Rīgas un Latvijas novadu pašvaldības, muzeji, novadu kultūras centri, radošās savienības, biedrības, koledžas, amatniecības v-skolas, interešu klubi un kopas.

Konferenci vada: konferences moderators, LTMS valdes locekle Dace Jurka

Konferenci protokolē: Rita Vilsone

Konferences darba kārtība: iepriekš apstiprinātā LTMS valdes sēdē un izstrādātā augstākminētajām institūcijām, organizācijām u.c. interesentiem. Konference norit saskaņā ar apstiprināto darba kārtību.

Konferences norise:

1. Konferenci atklāja LTMS valdes priekšsēdētāja **Džeina Krieva**, informējot konferences dalībniekus par LTMS paveiktiem darbiem 2009.gadā un tālākām perspektīvām.
2. Konferenci uzrunā Nemateriālās kultūras mantojuma valsts aģentūras (NKMVA) direktors **Juris Karlsons** :
 1. nolasa kultūras ministra Inta Dīdera uzrunu;
 2. pastāsta par ieguldījumu, ko veic NKMVA latviešu tautas mkslas attīstībā, par aģentūras tālāk darba perspektīvām, kā arī novēl sekmes darbī visiem konferences dalībniekiem un LTMS.
3. KM Stratēģijas nodaļas vec. ref. **Signe Pujate** iepazīstina klausītājus ar valsts kultūrpolitiku tautas mkslā, noslēgtās UNESCO konvencijas nozīmīgo tautas mkslas attīstībā, uzsverot nemateriālās kultūras mantojuma pārmantojamības nozīmīgo tautu savstarpējā sapratnē un valstu sadarbībā. Kā piemēru veiksmīgā kultūras mantojuma saglabāšanā min suitu nevalstiskās organizācijas darbu, panākot suitu kultūrtelpas saglabāšanu iekaušanu UNESCO „Konvencijas par nemateriālās kultūras mantojuma saglabāšanu” sarakstā.
4. Par tēmu „Nemateriālās kultūras mantojuma vērtības kultūrizglītībā” referē Kultūras un radošās industrijas izglītības centra vadītāja **Agnese Miltiņa**. Referente iepazīstina ar profesionālās kultūrizglītības sistēmu Latvijā un atsevišķu mkslas skolu (Balvu, Rīgas, Liepājas) iniciatīvu, kas rosina audzēkņu pievēršties vietējai kultūrvēsturiskā mantojuma izpī, attīstīti interesantus darbus virzienus.
5. IZM mācībspējas stipendiju projekta koordinatore Gita Prēberga runā par skolu jaunatnes iesaistīšanu Vispārīgā latviešu Dziesmu un deju svētku norīsā.
6. Zemgales plūnošanas reģiona izpīldirektors **Raitis Vīoliš** iepazīstina klītesošos ar pašvaldību atbalstu novados tautas mkslas kultūrpolitikai, uzsverot plūnoto mācī realizēšanas nozīmīgo, to realizēšanā iesaistot ne tikai vietējos resursus, bet arī Ziemeļlatvijas muzejus (piem. Viesītes muzeja 4. ku atjaunošana), kā arī citu projektu realizēšanu, iesaistot jaunatni vides sakārtošanu un pītniecības darbī, tīrīšanas informatīvo materiālu sagatavošanu un citas aktivitātes.
7. Preiļi novada Kultūras centra direktors **Guntis Skrimlis** dalīsar pīredzī novada kultūras dzīves aktivitāšu organizēšanā, uzsverot, ka Preiļi novads kultūras attīstībā

- ir prioritāra, kas ļauj ne tikai saglabāt līdzšinējo 15 kolektīvu darbību, bet nākotnē arī par tautas lietišķo smilkslas attīstību.
- 8.** Rīgas Domes Iestāžu un amatieru kolektīvu nodarbinātāja **Ilona Vanadzīte** iepazīstina ar statistiku par Rīgas TLM studiju, izstrādātām – 2008.gadā 62 izstrādātām TLMS piedalīšanās, kā arī ar RD Sadarbības memorandu ar sabiedriskām organizācijām, kas ir atvērtas jebkurai sabiedriskajai organizācijai, un uzaicina LTMS iesaistīties un kārtot par nopietnu sadarbības partneri RD.
 - 9. Liivi Soova** – Igaunijas Tautas smilkslas savienības valdes priekšsēdētāja iepazīstina ar Igaunijas pieredzi tautas smilkslas attīstības veicināšanā, tematisko darbu, nākotnes iecerēm. Aicina apzināties, ka Baltija kopumā un katrā valstī atsevišķi ir nozīmīga Eiropas nemateriālās kultūras sastāvdaļa.
 - 10.** Latvijas Universitātes profesore **Janina Kurste** runā par latviešu tautas smilkslas tradīcijām un mūsdienu identitāti, par tradīciju saglabāšanas lielo nozīmi globalizācijas apstākļos.
 - 11.** Radošo savienību padomes priekšsēdētājs **Uis Praulišs** uzsver tautas gara mantas vērtību nozīmīgo pieaugumu modernajā pasaulē, kā mūsdienu tauta ir līdzīgā ar visām tautām pasaulē, kā nav lielu un mazu tautu, nozīmē ir tikai gara vērtība, kas ir jā saglabā, sadarbojoties visos līmeņos ar valsti un starptautiskām organizācijām.
 - 12. Linda Rubena** – NKMVA tradicionālās kultūras eksperte informē par turpmākā akcijas aktivitāti (2010. – 2013. gadi). Referente savā runā atreferē Latvijas Vēstures institūta Etnoloģijas nodarbinātāja Aijas Jansones iesniegto referātu „Tradicionālais un laikmetīgais mūsdienu latviešu tautas smilkslī”, jo A. Jansone atrodas rīzēmju komandājumā. Tā kā L. Rubena no LTMS valdes locekles pozīcijām runā par NKMVA aktivitāti un izstrādātām, kā arī dara zināmu konferences dalībniekiem, ka atsakās no LTMS valdes locekles pienākumiem, jo turpmāk nevar savienot nozīmīgo darbu NKMVA ar valdes locekles pienākumiem.
- Pēc pusdienas pārtraukuma konference darbu turpina.
- 13.** KM Starpnozaru nodarbinātājam vec. ref. sadarbības līdzdarbības jautājumos **Dagmar Prberga** atskatās uz tautas smilkslas bagātību, runā par aktuālo problēmu, kas būtiski iespaido tautas smilkslas attīstību – valsts dotāciju samazināšanu līdz 2012.gadam, nesakrītoto tautas lietišķo smilkslas izstrādājumu tirgu, par pašreiz pārdošanu esošo, Latviju reprezentējošo suvenīru zemo kvalitāti un to šaubīgo izcelsmi, TDM nosaukuma atjaunošanu, nozares analīzes trūkumu, par nepietiekamu atvērtā Eiropas projektu izmantošanu un pieredzes trūkumu šajā jomā.
 - 14.** Dr.hab.hist. **Aina Alsupe** referē „Tautas lietišķo smilkslas saglabāšanas priekšnosacījumi” analizējot 1954.-2004.gadu zinātnisko ekspedīciju pētījumu rezultātus (aptver 3000 teicējus) un uzsver, ka tautas lietišķo smilksla Latvijā ir blakus nodarbošanās iedzīvotāju pamatnodarbei, kā arī tautas lietišķo smilkslu skolniekiem jā iepazīstina vidusskolās, lai saglabātu interesi par to turpmāk sāpauudz, ka liela nozīmē ir Kultūras ministrijas atbalstam un NKMVA darbam.
 - 15.** IZM Profesionālās izglītības un vispārējās izglītības departamenta Profesionālās izglītības nodarbinātāja **Gunta Šmaukstele** iepazīstina konferences dalībniekus ar programmu, ko piedāvā profesionālās izglītības iestādes, norādot, ka interese ir tikai par trīs programmu, lai gan ir augstas kvalifikācijas pasniedzji, kas var nodrošināt programmu daudz, ja būtu pieprasījums. Tāpēc nepieciešams popularizēt perspektīvās profesijas, rakojot amatnieku svētkus, veicināt jauniešu darbinācu veidošanu, iepazīstināt jauniešus ar Eiropas pieredzi.
 - 16.** Latvijas Amatniecības kameras prezidents, RTU profesors **Vilnis Kazaks** savā referātā pastāst par amatniecības skolu rašanos, pirmajām tautas lietišķo smilkslas izstrādātām, amatu kustības atjaunošanu 1996.gadā. Viņš uzsver nepieciešamību

